

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Qua regula sint opera vitæ spiritualis examinanda. Cap. viij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Greg. 10. in
Euang.

Priam laudem, honorem, delectationem, & commo-
dum; (imò & multò plus) sollicitus sit, & feruēs in
claustro ad complacendum altissimo, ad vilipenden-
dum, ad castigandum seipsum, ad promouendū crea-
toris honorem, laudē, & gloriam.] Hæc Dionysius,
& optimè. Nam duæ vitæ istæ, spiritualis, & carna-
lis: duæ vitæ istæ, conuersio ad Deum, & auersio à
Deo; Duæ regiones istæ, paradysus, ad quem creati
sumus, & gehenna, quam pauemus, contrariæ sunt.
Sicut ergo à regione nostra (vt inquit Gregorius)
superbiendo, inobediendo, visibilia sequendo, cibū
veritum gustado, discessimus; sic ad eam necesse est,
vt flendo, obediendo, visibilia contemnendo, atque
appetitum carnis refrænando, redeamus.] Et sicut
in regionem istam proficisceremur, inanem gloriā,
& vitorum quærentes obsequium: ita in illum eun-
dum est, Dei gloriam, ac beneplacitū affectantibus.
Operationes enim si in hunc scopum spirituale vti-
que referantur, & spirituales erunt, & ad hanc vitam,
quam profitemur, & pertinebunt.

Isid. 2.
25.

Ne verò causaremur deesse nobis exemplar huius
rectitudinis, qua omnia nostra opera sunt in Deum
destinanda, dedit ipse electis suis Doctorem Iustitiæ
Christum Iesum, qui doceat eos, non solum iusta e-
xequi, sed etiam iuste operari: & descendere faciat
ad illos gratiæ imbrem matutinum, & serotinū. Ma-
tutinū quidem, quod iustorum corda præueniat, &
serotinū, quod ea comitetur, & subsequatur, ne in
principio bonorum operum, aut in medio ipsorum,
aut fine, à debita sibi destinatione deficiant. Hoc
autē erit sicut à principio. Nam quemadmodum in
statu innocentiae homines vniuersas actiones suas
purissimè in Deum retulissent; ita & nunc in tempo-
re gratiæ erudiuntur, ab hoc iustitiæ præceptore ead-
dem actiones in eundem scopum & finem referre.
Hoc, inquam, docentur ab ipso, tum verbo, tum vitæ
sanctissimæ exēplo. Verbo quidē, dum ait: Attende,
ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus,
vt videamini ab eis, alioquin mercedem non habe-
bitis apud patrem vestrum, qui in cælis est.] Exēplo
autē: Quia ego (inquit) non quæro gloriam meam,
est qui quærat, & iudicet.] O verbum magnæ con-
solationis! ò sententia dulcior melle, & sauo suauior.
Nam si quod accepit caput, speramus & membra, si
non glorificauerimus nos, nec inanes laudes ex bo-
nis operibus quæsierimus; si quorundam irrationes,
aliorum verò detractiones sustinuerimus: Est Deus
vtique summæ potentiae, qui gloriam nostram quæ-
rat, qui bona opera præ modeltia abscondita mani-
festet, & nos in conspectu Angelorum, & hominum
gloriosos efficiat. Est Deus vtique summæ iustitiæ,
qui nos contemnentes, contemnat: persequentes,
puniat: & subsannantes, irideat. Si itaque spiritua-
lis vita est imitatio vitæ Christi, & huius doctoris
iustitiæ sequela, & ille (vt ita dicam) spiritualior est,
qui ad Christi vitam propius accedit: manifestum
est, vitæ spiritualis actiones, si hoc suum principium
non deserant, nec ad vitam mundanam transferan-
tur, in finem diuinæ gloriæ esse destinandas, quem
Christus ipse suorum operum finem præfixit. Sicut
enim non imitatur regem pro republica præliantem,
qui præliatur, vt rempublicam, vel urbem euertat; &
licet vtraque dimicatio videatur natura similis, est
tamen ratione oppositi finis vna akteri omnino con-
traria: Ita non imitantur Christum, qui orant, qui ie-
iunant, aut verbum Dei seminant, si gloriam, & lau-
dem propriam venari appetunt, prorsus diuinæ glo-
riæ contrariam. Nam ignorantes iustitiam Dei, &
suam quærentes statuere, iustitiæ Dei non sunt sub-
iecti.] Illi verò Christum imitantur, & vitam spiri-

Rom. 10.
3.

A tualem arripiunt, qui quod ille fecit, & ipsi faciunt,
& eodem fine faciunt, nihil aliud optantes in studio
virtutum, nisi vt ei placeant, cui se totos consecra-
runt.

Si itaque cupis vitam spiritualem tenere, non so-
lùm animaduertas quid agis, sed quo animo, & quo
fine id agis, non solum enitaris, vt opus sit bonum,
sed vt intentio & destinatio sit bona. Cùm oras, vel
psallis, cùm ieiunas, vel comedis, cùm vigilas, vel ad
somnia tuum corpus componis, cùm doces, aut
verbum Dei seminas, & tãdem dum quippiam aliud
facis, erige oculos cordis ad Deum tuum, & dicit
illi, Domine, inanem gloriam contemno, commodi-
tatem, aut voluptatem sperno, me ipsum, & omnia
mea pro nihilo duco, te solum quæro, te cupio, & ti-
bi soli in hoc opere placere desidero. Hæc sit gloria
mea, hæc diuitiæ meæ, hæc delectatio mea, hoc præ-
mium laborum meorum vt tibi placeam, licet vni-
uerso mundo displiceam. Hanc intentionis rectitu-
dinem capessendam esse in initio dici, docet Laurenti-
us Iustinianus his verbis. Omnes igitur Christi ter-
tium, cuncti Deo placere cupientes, primordia dici, &
actionum conentur consecrare altissimo, quatenus
cætera secutura opera à suo nõ declinent principio.
Vnde mox, vt à somno euigilant, semper cor sursum
erigere contendant. Prima vox, prima cogitatio, pri-
mus affectus, diuinam resonet laudem, ingitiam ad
Deum dirigat supplicationem, & illi se sincero corde
committat, qui valet potenter de imminentibus pe-
riculis liberare.] Non tamen debet amator perfe-

C ctionis, hæc prima suorum operum oblatione satiari,
sed in principio cuiuscumque actionis, & si longa
sit, in progressu illius, eam creatori suo offerat, & in-
genti voluntatis affectu soli Deo placere per suum
laborem exoptet. Hæc faciens, & vnitatem in con-
gregatione procurans, custodit vigilias noctis super
gregem suum. Vnde Bernardus: Prima vigilia est re-
ctitudo operis, vt ad bene, quam iurasti regulam, om-
nem vitam exæquate coneris, nec transgrediar ter-
minos, quos posuerunt patres tui, in omnibus viæ, &
vitæ huius exercitiis, non declinas ad dexterā, ne-
que ad sinistrā. Secunda, puritas intentionis, vt sim-
plex oculus totum corpus lucidum faciat, vt quic-
quid feceris, propter Deum facias, & ad locum, vnde
D exeunt, gratiæ, reuertantur, vt iterum fluant. Tertia
est custodia vnitatis, vt in congregatione positus, vol-
untates, aliorum, tuis voluntatibus anteponas, vt nõ
solum sine querela, sed cum gratia inter fratres ma-
neas, portans omnes, orans pro omnibus, vt de te
quoque dicatur, Hic est fratrum amator, & populi
Israël, hic est qui multum orat pro populo, & vni-
uersa sancta ciuitate Hierusalem.] Qui has vigilias
custodierit, tamquam vitam spirituale Deo gra-
tissimam cõsecrans, paratus inuenietur in postremo
die, & cum virginibus prudentibus intrabit ad nu-
ptias, & admittetur in gaudium Domini sui.

Laus. Iust.
lib. de dif-
cip. &
perfect.
monast.
con. c. 10.
ad finem.

Bern. ser-
3. in vigil.
natuui.

1. Macha.
15. 14.

Qua regula sint opera vitæ spiri-
tualis examinanda.

CAPVT VIII.

ON satis est, vt opera nostra ad vitam
spirituale pertineant, quod ex genere
bona sit, & ad debitū ac bonum finē
destinentur, sed aliud præterea est ne-
cessarium, quod duæ regulæ siue do-
cumēta patefaciēt. Nam cū vitæ spiritualis opera,
aut ex natura sua bona sint, aut media, vt præfati su-
mus: In bonis hæc regula tenēda est, vt ordo in illis,
& modus, & discretio, & perseverantia seruetur.

Ordo

Ordo est, ut præcedat illa, quæ debet præcedere, & quæ debent subsequi, subsequantur. Manifestum est enim prius nos vacare debere his actionibus, quæ præcepta sūt, aut his ad quas ratione status, aut muneris tenemur, quàm aliis sub cōsilio cadentibus, & libera à nobis volūtate susceptis. Et qui ob actiones istas in cōsilio positas, illas à Deo iustas, aut omittet, aut oscitater, propereq; præstaret. similis esset illis, quibus dixit Dominus: Væ vobis Phariseis, qui decimatis menthā, & rutā, & omne olus, & præteritis iudiciam, & charitatem Dei. Sicut enim isti minora decimabant, & magna Dei præcepta nō adimplebāt, ita prædictum actionum bonarum ordinem omittentes, à se minimè postulata offerūt, & iustā ac imperata contemnunt. His incuriosis in obediendo, & superstitiosis in offerendo, quod non valde necessarium est, dicit Dominus illud Isaiæ: cum veneritis ante cōspectum meum, quis quaerit hæc de manibus vestris? Nō quia opera quæ sunt in cōsilio Deo displicāt, absit, sed quia crassa istarum omisso, aut negligens executio præceptorū non placet. Hūc ergo bonarum actionū ordinem seruabat Beatus Iob, ita de se ipso inquit: Iustitia indutus sum, & vestiuī me sicut vestimēto, & diademate iudicio meo. Oculi mei sicut cæco, & pes claudō. Quem locū interpretās Gregorius sic ait: Cum sancti operis exempla pensamus, intueudum nobis prius est, quàm reclus narrādi ordo seruetur, ut ante iustitiā, & pōst, misericordiæ opera describātur. Ille quippe bene agit, quæ pia sūt qui seiprius seruare quæ iustā, ut collatus in proximos riuus misericordiæ, de iustitiā sōte ducatur. Nā multi proximis quasi opera misericordiæ impēdūt, sed iniustitiā facta nō deserūt. Qui si veraciter proximis misericordiæ opera facere studēt, sibi ipsis debuerant prius iuste viuēdo misereri. Itaque ordo est, prius præcepta seruare, deinde cōsilia exercere, prius meliora, & Deo gratiora exequi, licet minus sapiāt, postea minora, & minus grata, licet magis arideant.

Modus est, ut bona opera seruēter & quietè exercētur. Feruens est, qui eam curā, & diligentiam bonis operibus adhibet, quā rebus magni momenti, & in obsequium summi Dei factis adhibere debet. Ille sanè à Domino ex Sanctis eius, in postremo die honorem accipiet. Hoc namq; Salomon testatur, dicens: Vidisti virum velocem in opere suo, coram regibus stabit, neque erit ante ignobiles. Cum regibus stare est, sanctis Apostolis, Martyribus, ac confessoribus annumerari: & nō esse ante ignobiles, est, in cætu pigrorum, & socordium non inueniri. Quietus est, qui cuiq; operationi tempus necessariū attribuit, neque ut ad aliā veniat, in huius exercitatione festinat. Qui enim semper, quod non facit, appetit, & quod facit fastidit (inquit Hugo) nec præsentibus fruatur nec futuris satiatur. Inchoata enim ante consummationem deserit, & inchoanda ante tempus apprehēdit. Propterea bonum est, bono suo esse contentum, & præsentia bona superuenientibus bonis augere, nō pro futuris abiicere. Leuitas enim, est bonorum cōmutatio: exercitatio autē, virtutis, multumq; diuersa currunt via, qui pro nouis vetera abiiciunt, & qui ab inferioribus ad superiora conscendunt. Qui enim mutationem querit, fastidiosus est, sicut qui profectum appetit, studiosus est. Rectissime ergo incedit, qui sic est seruens ad melius, ut in bono non sit fastidiosus, sed sustineat prius, donec posterius tempore suo apprehendat. Modus igitur in bonis actionibus seruabis, si quando oras, tanta tranquillitate oraueris, ac si nihil tibi agendum restaret, si quando psallis, aut in studium sacræ Scripturæ incumbis, aut aliquid externum operaris, tanta animi

A libertate facias, ac si nihil tibi faciendum superesset.

Discretio est, si opera bona, quando præceptum non instat, pro utilitate, aut ædificatione aliorum, aut omitantur, aut in aliu tempus differantur. Si quæ omnibus fratribus communia nō sunt, nō apud omnes in loco publico, sed quantum fieri poterit seorsum & in cella, aut in loco secreto fiant: Si denique eo modo exerceantur, ut nullus fratrum nostris singularitatibus offendatur. Nam opus bonum differre, vel pro utilitate aliorum in totum omittit, quando non est præceptum, non est iter perfectionis deferere, aut in illo sedere, vel sistere, sed potius alio modo secretiori currere, & in finem charitatis festinare. Quod testatur Thomas à Campis, in hæc verba. Pro nulla re mundi, & pro nullius hominis dilectione, aliquid malum est faciendum, sed pro utilitate tamen indigentis, opus bonum aliquando intermittendum est, aut etiam pro meliori mutandum. Hoc enim pacto opus bonum non destruitur, sed in melius commutatur. Illud autem abscondere, quando non est omnibus nostri status commune, est implere documentum Saluatoris, Nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua] & nos ipsos à telis inanis gloria defendere. Vnde idem piissimus pater ait: Quam tutum pro conseruatione cælestis gratiæ humanam fugere apparentiam, neque appetere, quæ foris admirationem videntur præbere, sed ea tota sedulitate sectari, quæ vitæ emendationem dant, & feruorem. Quam multis nocuit virtus scita, ac propere laudata! Quam sanè profuit gratia silentio seruata, in hac fragili vita, quæ tota tentatio fertur, & malitia.] Et denique modum communem in operibus bonis tenere, neq; ad singularitates deflectere, neque insuetas cæremonias admittere, & charitatis bonum, utique multo pretiosius in congregatione seruare. Nescio enim quo pacto alij fratres illum auerfantur, quem vident veluti communia spernere, singularitatem sectari, & sua indiscretionem se ipsum à cætu aliorum, quasi alienum efficere. Hanc singularitatem fugere est (ut inquit Richardus) opera nostra media charitate sternere. Media hæc sunt (ait) opera de genere bonorum, opera scilicet communia, quæ & bono, & malo animo fieri possunt: Sicut sunt vigiliæ, ieiunia, orationes, & eleemosynæ, &c. Ista debent esse constrata charitate, ut scilicet in charitate fiant, & bonæ intentione. Et item, ut cum charitate fraterna ita fiant, ut infirmi in his non scandalizentur, vel infirmetur: sed ita strata sint, id est, tanta æqualitate, & discretionem facta, ut incedat anima in his omnibus sine querela, & opportune nonerit illa exercere, & iterum intermittere. Bene ista media charitate constrata erunt, si ita fuerint ordinata.]

C Perseuerantia est, si bonum, quod semel cœperis, numquam sine causa dimittas. Inconstantis nāque animi indicium est, cœpta relinquere, iam hoc exercitij genus, iam illud appetere, & nūquam in aliqua bona actione consistere. Mane igitur semina seminum (inquit Ecclesiastes) & vespere non cesset manū tua. Mane seminas si bene incipias, & vespere nō cessas, si quod iam cœpisti prosequaris, & nūquā leuiter derelinquas. Hanc in bono constantiam suadet Bernardus, dum cōsciētiam lectulo, & bonas actiones floribus cōfert. Ut sicut lectulus floridus est, cū ablati marcidis floribus, aliq; recetes, & bene olētēs succedūt, ita cōsciētia mūda, & quasi florida est, ut in ea Christus spōsus requiescat, quādo perfectis istis bonis actionibus, similes alias incipimus, & amore Domini instāmati quotidie quasi vitā spirituale inchoamus. Bernardi verba sūt. Quod si lectul⁹ resper- sus floribus, cōsciētia est bonis referta operib⁹, vides

E

Thom. à
Camp. lib
1. de tri-
nitat. Chri-
c. 15.

Matth. 6.
3.

Idem lib.
2. c. 50.

Richard. in
cant. c. 12

Eccles. 1
6.

Bern. ser.
47. in cōt.

2. Cor. 9. 6.

certè, vt similitudo seruetur, nequaquã sufficere semel vel secūdò operari, quod bonū est, nisi incessanter addas noua prioribus, quaten⁹ seminās in benedictionibus, de benedictionibus & metas. Alioquin iacet, & marcet flos boni operis, atque in breui omnis ex eo nitor exterminatur, & vigor, si nō aliis, atque aliis superiectis pietatis actibus, cōtinuè reparatur. Hec quæ diximus, interim pro regula bonarū actionū seruentur; in alio loco istius tractationis, prolixius disputanda.

In medijs autem actionibus, hæc regula custodiat, vt ex quibuidam tantundem quis sumat, quantum dura necessitas exigit, ex alijs verò tantum accipiat, quantum prudēs charitas poscit. Sūt enim duo genera actionum corporalium, alterū, quod corporibus nostris impeditur, alterū, quod proximis erogatur. Illud, vt cum mācipio isti vilissimo cibos ministramus, indumentis ipsum fouemus, remissione reficimus, morbos imbecillitatesq; curamus. Istud, vt dum proximos alloquimur, eorum negotia tractamus, ac in necessitatibus subuenimus. Illa opera meritiar necessitas, vt scilicet talis sit cibus & potus, tū qualitate, tum quantitate, talis sit vestis, tū pretij vilitate, tum pāni asperitate, talis sit intermissio, & recreatio, tum raritate, tum modo, nō qualem tepidus animus, & sui oblitus exigit, sed qualē religiosus status, & imbecillitas corporis, aut resumptio viciū admittit. Christus enim Dominus recreabat, non alijs esculentis, quā pauculis panibus hordeaceis, & piscibus in conuiuium se sequentium receptis. Et Elias corui ministerio, & iterū subsidio viduæ pauperculæ fuit parualo pane refectus. Vt discamus, qui sequimur Christum, & qui prophetarum more verbū Domini prædicamus, non ciborum lautitias, non vestium luxum, sed paruam vilissimī cibi mēsuram, & asperum sacco, aut certè religiosam vestem indicē penitentiæ, & humilitatis ad cōtegendū corpus, amare.

Ioan. 6. 11.

3. Reg. 17.

Ita verò opera, quæ vltimū proximorum respiciūt, charitas moderetur. Vt nimirum eas fratrum alloquutiones admittamus, ea secularium negotia tractemus, his necessitatibus subueniamus, quæ & statui religioso congruant, & propriæ perfectioni nō officiant. In quo non deest nobis Christi seruatoris, quod imitemur, exemplum. Ille nāque infirmos curabat, ignaros instruebat, verbum Patris peccatoribus annunciabat, & alijs huiusmodi operibus intēdebat, quæ animabus in suum creatorem reducendis vtilia erant, atque fructuosa. Cum autem quidam de turba eum ad diuisionem hæreditatis vocauit, cuius causa cum proprio fratre litigabat, quadam iustissima indignatione commotus, ita respondit. Homo, quis me constituit iudicem, aut diuisorem super vos?] Et ille iudex viuorum & mortuorum super re temporali dedignatur ferre sententiā, erudiens nos suos milites, & luæ vitæ imitatores, ne metas status nostri transilientes, negotijs secularibus implicemur.

Luc. 12. 14.

O vtiā omnes religiosi hanc regulam necessitatis, & charitatis attenderent, attendendo æstimarent, æstimando custodirent, non esset in religionibus tāta distractio, & maior esset in monasterijs perfectio. Non frequentarēt religiosi lauta secularium conuiuia, non quærent exquisitos cibos, nō carnes pretiosas, & delicatas, non sapores suaves, nec proprio ventri tamquam Domino deseruierēt. Abacici, & thecæ cilicia, & flagra recondent, non vina, nec dulciāmina redolerent; quia hæc non necessitas postulat, sed gula, & luxus affectat. Hæc nō sunt vitæ spiritualis esculenta, sed vitæ secularis condimē-

ta. Non tam corpus reficiunt, quā animæ, & spirituali profectui officiant. Cum enim legas (vt inquit Hugo) deliquisse Ionatham in gustu mellis, Esau in edulio lentis, Sodomitas in saturitate panis, putas ne sine periculo esse, tot carniū ferculis, tot piscium generibus, tot fruxurarum diuersitatibus delectari? Nōne sic differt palatiū a refectorio, sicut Ægyptus a deserto? Si igitur in deserto sumus, mitandum est, si ollas carniū suspiramus.] Si necessitati religiosi subuenient, non cuperēt in veste delicias, in habitu humilitatis, minimè vanitatem requirerent, sed frigus pellere, seruatēq; pudicitiam exoptarēt. Quia tamē non hoc, sed blanditias concupiscunt; tūc in habitu (vt inquit Bernardus) non iam calor, sed color requiritur, magisq; cultoi vestium, quā virtutum insistitur. Puder dicere, vincūtur in suo studio mulierculæ, quando a monachis pretium affectatur, in vestibus, non necessitate, nec saltem forma religionis retenta in habitu ornari; non armari appetunt milites Christi, qui dum se præparare ad præliū, & cōtra aëreas potestates prætendentes paupertatis insignia debuerāt (quod vtiq; aduersarij valde formidant) in mollitie vestimentorum pacis potius prætendentes iudicium, vltro se hostibus, sine sanguine tradunt incermes.]

Hugo. 2. de clau. anima c. 19.

Bern. ho. 4. sup. Miss. 4.

Si tandem quærerēt charitatem, quæ a nobis ipsis debet incipere, nō tot sustinerent mundanorum vana colloquia, non lites seculares audirent, non nuptias, & carnalia connubia, sed spiritualia conciliarent. Non admitterent esse principes principū, gubernatores populorum, patroni delinquentium, testamentorum exequutores, aduocati causarum, quia istas distentiones non efflagitat charitas, sed tædium cellæ, lectionis, & orationis exposcit. Hoc vitium Bernardus, eodem loco, non prætermisit. Video alios (ait) quod non sine dolore videri debet, post aggressam Christi militiam, rursus secularibus implicari negotijs, rursus cupiditatibus terrenis immergi. cū magna cura erigere muros, & negligere mores; sub prætextu quoq; communis vtilitatis, verba vendere diuitibus, & matronis salutationes; sed & cōtra Imperatoris sui edictum, concupiscere aliena, & sua cū lite repetere; non audientes Apostolum, ex imperio regis tubicinantem. Hoc ipsam (inquit) delictum est in vobis, quod causas habetis, quare nō magis fraudem patimini?] Itane mūdum sibi, & se mūdo etq; cūixerūt, vt qui antea vix in suo vico, vel oppido cogniti fuerāt, modò circūeuntes prouincias, & curias frequentantes, regum notitias, principūq; familiaritates assequuti sunt?] Concludamus ergo, reliqua suo loco referuantes; Vitam spirituale ex fletu peccatorum, ex mortificatione vitiorum, ex cohibitione prauorum affectuum, ex acquisitione virtutū, ex iurgi lectione, & frequētī oratione, & ex alijs operibus spiritualibus, quæ vtilitati animarum inseruiūt, esse contextam; opera verò corporalia eatenus in illa cōprehendi, quatenus iustæ necessitati, aut prudenti, & non insipienti charitati deseruiunt. Qui enim sic in sua vita procedit, & in statu religioso se gerit, vit spiritualis iure potest appellari. Quod his verbis Laurencius Iustinianus declarat Spirituales viros, illos arbitror esse dicendos, qui carnales habēt edomitas voluptates, carnem spiritui, mentem rationi, deuotioni affectum, intentionemq; animi æternæ subseruunt dominio sapientiæ. Hæc quippe est regula disciplinæ celestis, hæc, inquit, est spiritualis forma virorū, & quotidie proficientium in idipsam. Tales igitur esse cudent, qui seculum reliquerunt, vt Domino in cordis simplicitate seruiant; & vitam spirituaalem, & religiosam sibi sponfam dilectam adiungant.

Bern. ho. 4. sup. Miss. 4.

Bern. lib. 1.

1. Cor. 6. 7.

1. lib. de obed. c. 16.

De quinque gradibus vite spiritualis, qui ad incipientes pertinent.

CAPVT IX.

ACTIOES virtutis ex predicto fine susceptae, & ad praefatam normam efformatae, nos in sanctitatem efferunt, ac in mentis proueniunt puritatem. Ut enim aliae artes ac scientiae iteratione propriorum actuum addiscuntur, ita haec ars praestantissima Deo famulandi, & haec vera scientia, quae sola homines sapientes efficit, studiorum actionum repetitione perficitur. Et ille peritior euidet, & sanctior, qui amplius in his se exercet actionibus, ac maiori contentione laborat. Quis namque ditior est? Nonne qui multiplicatis negotiationibus, maiora quotidie pecuniarum recondit augmenta? Et quis citius ad metam sui cursus accedit? Nonne ille qui perniciosius passibus in finem sibi destinatum contendit? Eodem profus modo, qui accuratius se in virtutis exercet actibus, breuiori compendio perfectionis culmen assequitur. Hac cura bene studiosaeque operandi anima, non repetit prodit perfecta, sed quibusdam veluti gradibus spiritualis vitae, in eius perfectionem ascendit. Cum autem terminus, ac meta huius vitae sit, illa beata, & sempiterna vita, quam speramus, tales sint illi gradus necesse est, ut nos in vitium finem euehant, & in vitam beatam extollant. Sed haec felix vita, templo illo magifico adubrata fuit, quod pacificus Salomon in honorem, ac cultum Domini extruxit. Vnde (inquit Venerabilis Beda) mysterium ascensionis huius templi commemorans. Legimus, quod ad templum illud, quod Salomon ad honorem Domini aedificauerat, quindecim gradibus ascendebatur, quod non vacat a mysterio. Templum enim illud praefigurabat templum illud, quod in caelesti Ierusalem aedificat Dominus ex viuis lapidibus, ad quod quasi quindecim gradibus ascenditur. Idem confirmat Gregorius, dicens: Per quindecim vero illius templi gradus, spiritualis sanctorum signatur ascensus.] Ut ergo res gesta congruat mysterio, quindecim gradus vite spiritualis, quibus ad caelestem vitam ascenditur, assignemus. Merito vero in huiusmodi gradibus numerum istum admittimus, siquidem (ut docet Hieronymus) quindecim gradus sunt, per quos ad canendum Deo, & in atris eius consistendum, iustus ascendit. Et ideo apud Petrum quindecim diebus Paulus habitat, ut ostenderet, secum eo contulisse plenam scientiam, consummataque doctrinam. Haec autem non est alia quam doctrina spiritus, cuius adeptione sapientes sumus, & diuinam claritatem assequimur. At quindecim gradus templi in tres ordines erant diuisi, ita ut post quinque gradus aliquid esset maius, & latius spatium in quo ascendentes requiescerent, quod etiam post alios quinque gradus inueniebatur. Quae graduu distinctione nobis inuitur, gradus vite spiritualis in tres quoque ordines esse diuisos. Quorum primus ad incipientes pertinet, secundus ad proficientes spectat, tertium vero perfecti ascendunt. Esse namque in spirituali vita tres status, incipientium, proficientiu ac perfectorum, Gregorius satis euidenter insinuat, dicens: Tres sunt modi conuersorum, inchoatio, medietas, atque perfectio. In inchoatione autem inueniuntur blandimenta dulcedinis, in medio quoque tempore certamina tentationis: an extremum vero, perfectio plenitudinis. Et alio loco: Aliud sunt virtutis exordia, aliud profectus, aliud perfectio. Eisdem status Hugo Victorinus agnoscit, & in Ioseph virginis sposo, & Samuele, & Iacob praesignatos existimat. Possunt (inquit

A per hos tres homines, tres hominum species designari moraliter. In Ioseph incipientium, in Samuele proficientium; in Iacob perfectorum. Monetur incipientes, ut fugiat, docetur proficiens, ut corripatur, inuitatur perfectus, ut recipiat. Ioseph, inquam, cui dicitur, ut cum puero, & matre fugiat in Aegyptum, incipientes signat, qui mundum debent fugere, & a terrenis sollicitudinibus declinare. Samuel vero, qui ascendit in Silo, & moratur in templo, denotat proficientes, qui habitant in templo cum cor suu sanctis meditationibus exercet, aperiunt ostia templi, cum alios docent: loquuntur ad Heli, cum de emendatione fratru prelatum monet: & regunt multitudinem, cum subditos disciplinae lege coercent. Iacob denique qui filius est Isaac, & Rebeccae, perfectos significat, qui gaudij spiritualis, & patientiae temporalis sunt filij, & gaudiu habent in contemplatione, ac patientiae virtute in tribulatione.] Haec omnia Hugo, & alia multa latissime. Meminit, & horum trium statuum Beatus Maximus, dicens: Scriptura sacra hos qui introducuntur, & ad vestibula diuinae virtutum aulae prostrat, vocat mentes; eos autem qui comparauerunt habitu verborum, & morum, virtuti congruentium, noui appellare proficientes: at qui per cognitionem iam peruenerunt ad fastigium virtutis experimentis veritatis, illos nuncupat perfectos. Quod si in singulis templi gradibus, singulos Psalmos sacerdotes cocinebant: ut fert Hebraeoru traditio, ut magis sedi Domini appropinquantes aliquid perfectius postularent. Videamus & nos an primos horu quindecim Psalmorum versiculos, quos graduales vocamus, singulis possimus vite spiritualis gradibus adaptare. Multa enim sunt in diuinis literis occulta mysteria, quae Dominus quando vult, & quibus vult aperit, & aliquando ignorantes illustrat, si propriam ignorantiam agnosceret, & imperitiam confitentes, diuinu auxilium implorent. Incipientes ergo in via spiritus sunt, qui vitam spirituales incipiunt, & a malis vite carnalis recedunt, & hi quinque primos gradus conscendunt. Primus gradus est, cum diuinae amicitiae, ac familiaritatis magnitudine allecti, grauius peccata deserunt, & a Deo per graue crimen nunquam separari proponunt, firmiterque hanc spirituales mortem vitare decernunt. Et merito hunc primum vite spiritualis gradum vocamus, nam qui infidelium Israelitarum more claudicant in duas partes, & iam sequuntur Dominum, iam procumbentes ante aras Bahal, diabolum venerantur, nec dum vite huius iter inceperunt, neque ad primum gradum peruenerunt. Egrege namque dixit Leo Papa: Moriendum est diabolo, & viuendum Deo, deficiendum iniquitati, ut iustitiae resurgatur, occumbant vetera, ut orientur noua.] Et volentibus ad vitam ingredi primum proponit Dominus, ut seruent mandata, nam sine mandatorum custodia ad gehennam itur, non in caelestem patriam conscenditur. Hunc primum gradum assequuta est Magdalena, eum cognoscens Dominum accubuisse in domo Pharisaei, se ad ablucendos, & unguendos illius pedes praeparauit, & vitam veterem abdicare disposuit. Beata illa, quae tam velociter festinauit, nam in primo perfectionis gradu ad Domini pedes accessit, & ad postremu euecta recessit. Hunc gradum, qui cupit oculis in caelum defixis, ita desideria sui cordis exponat, Ad Dominum cum tribularer clamaui, & exaudiuit me. Domine, libera animam meam a labiis iniquis, & a lingua dolosa.] Haec enim est maxima tribulatio criminibus subiacere, quae non propriis viribus, sed auxilio Domini vincenda est. Ipse enim est eripiens nos a labiis iniquis Diaboli, qui nos decipiebat, & a lingua dolo-

o. 2. claus. 16. c.

ho. sp. est.

libid.

Cor. 6.

B. lib. de d. c. 16.

Beda in Psal. 119. tom. 8.

Gregor. in Psal. 6. poenit.

Hier. lib. 1. in Epist. ad Galat. c. 1.

Greg. 24. mor. c. 7.

Hier. 1. 5. in Ezecb. Hugo lib. 2. de claustro anti. ma cap. 9.

Maximus se. 1. de virtute sp. vitio. c. 68.

Leo ser. 1. de res. ur. rect. Mat. x 9. 17.

Luc. 7. 37.

Psal. 119. 1. 2.

